

На основу овога и сеизмичких појава које су везане за осе синклинала Voigtsart изводи закључак да је западна Албанија од римске епохе захваћена тангенцијалним покретом, услед кога је настало издизање антиклинала а спуштање синклинала. Покрет се врши у правцу СИ. ЈЗ.

Континуитетима овога покрета може се објаснити интересантан развитак албанске хидрографске мреже.

С. М. Милојевић.

Eugenio Voegan: La grotta e il castellod i S. Servolo. Trieste, p. 1--26.

Кула С. Сèрволо лежи 10 км. источно од Трста на једној карстној хриди 446 м. над морем. 300 м. И + 7°С од куле налази се пећина истога имена. Име потиче од св. Сèрвола, који је живио у пећини око 2 године а умро је мученичком смрћу у Трсту крајем 3. столећа пос. Хр. Зна се позитивно, да је пећина била настањена у 1. ст. пос. Хр.— Ауктор износи најприје доста опширно историју куле од најстаријих времена.— Научно испитивање саме пећине почео је он сам године 1892. Двије године доцније снимио је први пут скицу пећине. Други испитивач Маркезети нашао је у пећини остатака људских и животињских кости и једну брончану копчу типа La Tène. Кад се градио неки пут у близини куле, нађено је велико гробље, у којему су били измијешани преисториски гробови са римским. Преисториски гробови припадају периоду Certosa и La Tène. — Улаз у пећину налази се у једној вртаци (63×30 м.) 300 м. над морем. У пећину се силази низ степенице, па се тек кроз врата 175 м. висока а 2·15 м. широка уђе у први овећи простор (по ауктору у прву дворану). У средини ове дворане налази се природан ступ, а у њему олтар, гдје се сваке године на св. Сèрвола (24. V.) држи служба божја. Иза ступа налази се басен воде дуг 2 м. Овђе је пећина висока 7·50 м. Свјетлост допире кроз главни улаз и кроз рупу с десне стране. — Од прве дворане дијели се пећина у два ходника. Један се простире према сј-ист. Најприје се силази низ неколико степеница и дође у ходник, који се постепено спушта; стране су му покривене кристаластим формацијама. Око 60 м. од прве дворане налази се други ступ у средини друге дворане. 7 м. од овог ступа скреће ходник према сјеверо-западу; за даљних 10 м. долази се у трећу дворану, која се наједном спушта од нивоа главног ходника 14 м. На дну ове дворане налази се извор, који тече у правцу ССИ према ИИЈ. Температура воде износи 10·5°С. Извор не избацује више од неколико м³ у 24 сата. — Други ходник простире се од прве дворане 10 м. у правцу Ј + 15° И, а затим скреће 39 м. у правцу И + 15° Ј. Ходник је хоризонталан, а при крају се уздиже. У овом је ходнику карактеристична пукотина на самом улазу у ходник. Извором у последној дворани у првом ходнику и овом пукотином тумачи ауктор постанак пећине. Он је мишљења, да је пећина настала услед једног или више спуштања шупљина, које се налазе испод пећине и које су постојале прије пећине, а постале су корозијом и ерозијом воде. Температура ваздуха изван пећине (2. х. 1904.) износила је 15·5°С, у првој дворани 11°С, а свим другим мјестима у пећини 10·5°С. — Дубина пећине износи 48 м. Дужина цијеле пећине. 150 м. — Осим неколико слика куле износи ауктор фотографију улаза и прве дворане са олтаром, а на крају хоризонталну и вертикалну скицу пећине.

И. Синдик.